

ԱՐՁԱՔԱՆԵՐ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

Հրատարակում է լորբջաթի, ուրբաթ և կիրակի օրերը:
Տարեկան գինն է 10 ռուբլի, կես տարուանը 6 ռուբլի:
3 ամսուանը 3 ռ. և մի ամսուանը 1 ռ.:
Ընդունելի համարը 7 կոպեկ:
Բաժնետիրական ընդունվում է խմբագրությանը և Կենտրոնական գրադատությանը մի:
Հասցեն՝ Тифлис, Редакция „Ардаганк“.
Կամ Tiflis, Rédaction „Ardaagank“.

Վերադարձվելու և փոխելու օր 10—1 ժամ
(բացի կիրակի և տոն օրերից):
Յուրաքանչյուր թիվն ընդունվում է ամեն ինքուով:
Յուրաքանչյուր թիվների համար վճարում են իւրաքանչյուր բառին 2 կոպեկ:

ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ 8-ԻՆ ՎԵՐԱՆՈՒՆԵՂԱՆ

Որի մասին նորա գուտար ԱՆՆԱՍՏԱՆԻ ՆՈՒՐԱՆԵՐԻՆ ԵՒ ՈՐԿԵՐԸ—
ԻՆՆԱՆ ԳԵՐՈՐԴ, ԲԵՐՈՒՆԵՐ ԵՒ ԿՈՆՍՏԱՆՆՈՒՆ ԹՈՒՄՆԱՆԵՐԻՆ ԵՒ ՈՐԿԵՐԸ—
ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ: ՍՊԵՐՔԸ—
ՀՈՐԵԶՋԱԹԻ, ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 10-ԻՆ, ԵՐԵՎԱՆԻ 6 ժամին: Յուրաքանչյուր
համարը հանգիստ հանգուցեալի ընկալարանից (հարեալանկալա-
փողոց, սեպհ, տուն) վաճառի մայր երեքիցին և այնտեղից խօշիվան-
քի հանգստարանը—Հիւրաբերի, Նոյեմ. 11-ին, առաւօտեան 10 ժ.:
(Խ.)

ՅՈՒՆԿԱՆԻ 1-ԻՅ 1895 ՆՄԻ

ՎԱՐՁՈՎ ԵՒ ՏՐՎՈՒՄ

Ներկայ Յոսեփի Միլիանովի տան երկու լարի, որ գործ-
վում է Գոյալիսկի Պրոպագանդայի, Պայտի հանգիստ, ուր այժմ
գետնուրում են նախադասական դատաստանը և դատաստանական
ատեսանը: Չիւրիւր լարմար է ինչպէս արքունական հաստատու-
թեանց, այնպէս էլ Հիւրանոցների և կահաւորում սեփականների
համար: Պայմանների մասին հարցնել Ռոյալիսկի փողոց, տուն
№ 24:

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ 8

ԹԻՖԼԻՑԻ ՆՐԱՌՆԱԿԱՆ ԲԱՅԱՐՈՒՄ

Հիւրաբերի, Նոյեմբերի 11-ին, հայ դերասանական մշտական խումբը
կրեկայացնէ առաջին անգամ

ՄԵՐ ՏՈՒՅՏ

Կամ. 4 դրոմ. Հնդ. Վերջնաբերի
(Յայտնի արտիստ ՊՈՍՏՈՐՍԻ Նորադոն Բաբարուրից):
Սկզբն է ճիշդ 7 1/2 ժամին երեկոյեան:
Վերջը գիշերուայ 11 ժամին:
Յոսեփի լարմար վաճառքը վաճառվում են թատրոնի կասսայում:
Այդ. Թոս օրես խումբը ներկայացնելու է «ԷՆՏՐԵՆԻՏ» դրամա:
Առաջիկայում լինելու է օր. Վարդուհու Բանիֆիլը:

ԲՈՒԿԱՆԱԿԱՆ ԹԻՖԼԻՑԻ

Կ. Պոլսի հայ մամուլը:
Ներքին ՏԵՄԻՆԱՐԻՆ. — Բարձրա-
գույն համար: Թիֆլիսի քաղաքացիների
հետադարձ ՄԵՏ Իշխան Միլիան Ներկայ-
վելին: Թիֆլիսի քաղաքացիների ընտրու-
թեանը: Անցանցի թիֆլիսի սիստեմի փոփոխու-
թեանը: Նախարարութեան չանգաւորութեան
որոշումը: Խոյսեղի գաղափարը Նոր-
ախիւրեանում: Գիտական չորսամի մը-
տադրութեանը: Պատկանեանի այլիկ խնդ-
րերը: Պաշտօնագր. Լազարեանի դա-
րաւոր: Բուխարայի Եմիլի գործակալը
Խաղաւ: Նամակ խմբագրին: Յօդուտ

ՖԵԼԻԵՏՈՆ

Ֆ. Ն. ՊԵՆԵՆԵՆԻ
(Պրոպագանդայի)
Было время золотое,—
Да какъ сонъ оно пропало!
A. Писаревъ:
(Պրոպագանդայի և Վեյլ *)

Մի քանի օրից չետոյ, և չտակալէ
գեկտեմբերի 15-ի առաւօտեան, քննու-
թեան չափով տուի և վերջինչայ ժա-
մարութեան համեմատ՝ ճաշին պիտի
Պեյլէլէնեց ծոտ գնալի. սակայն չոյնած
լինելով լաւ համարեցի մինչև երեկոյ
տանը մնալ և ապա թէ գնալ:
Եւ այդպէս մինչ ևս ուրախ սպասում
էի երեկոյեան ժամին, սենեակի մոտ
Լիօլ ուսանողը, որին ստէպ հանգստե-
լի Պեյլէլէնեց տանը: Նա ներս մտաւ
ստանց ուր է և ողջուն տալու. գէժքն
ապաւորած էր, գոյնը թափած:
— Բարի լուր չեմ բերում քեզ—ասաց
նա վերջապէս:
— Ի՞նչ ես ուզում անխաղիչ,—հարցրի
ես: Ի՞նչ է պատահել, ուստի ես գալիս
— Գալիս եմ ուղիղ հանգստարանից...
— ասաց նա, արտասուք զայլով:
— Ինչու էի քանիսկ գնացի:
— Գնացել էի յուրաքանչյուրութեան
մասնաճիւղը...
*) Տե՛ս «Արձագանք» № 130.

Կ. ՊՈԼՍԻ ՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԸ

Ով վաթսմական թուականներին Կ.
Պոլսում հրատարակուող հայերէն
թերթերը անել է, ով իսթանբուլի
թուականներին «Արձագանք» հետեւի է
և ծանօթ է ու թանկան թուա-
կաններին տաճակաւ մամուլին, պէտք
է այժմ այդ մամուլն անհետացած
համարէ:
Այժմ էլ հրատարակում են Կ.
Պոլսում մեծածաւալ և փոքրածաւալ
լրագիրներ և շարժաթերթեր, սա-
կան այսու ամենայնիւ: Հայ մամուլը
գոյութիւնից գուրկ կարող է համա-
րուել Բուխարայի սփերում:

Վաթսմական թուականներին Կ.
Պոլսում հայերէն թերթերը սու-
կերի նման էին բնուում:
Խրաքանչիւր գոյոցաւարտ և իւ-
րաքանչիւր անգործ խառնութեան մի
լրագիր էր հիմնում, ուր ամեն ինչ
իրաւունք ուներ տպելու և տպա-
գրում իսկ էր: Այս շրջանում կային
և վաղաժամ հրատարակութիւններ,
որոնց հրատարակչները ձեռնհաս
անձինք էին, սակայն հրատարակու-
թեան անաւարտութեան էր այդպիսի
նիւթերի համար:

Յօթանտանական թուականներին
մշակուեցաւ իսկապէս տաճակաւ
մամուլի իսկական տիպարը, որի
մարմնացումն էր «Արաբա» և կա-
տարեկարգութիւնն եղաւ ուսու-
նական թուականներին «Արեւիքը»:

Կ. Պոլսի այս մեծ թերթերին
գուրգնացաւ հրատարակուել են
«Կոմիւնիստ» թերթերը, որոնց խմբա-
գիրները հորմոնով են կերակրուել և
կերակրել իրենց ընթերցողներին:

Վերջին տեսակի թերթերի նպա-
տակն է եղել գրականութիւնը կամ
հասարակութեան առաջնորդութիւ-
նը, նրանք միակ մի նպատակ են
ունեցել՝ ապրուստ մատակարարել ի-
րենց խմբագիրներին: Այդ թերթերը

մամուլ չեն կարծի, որանց մասին
չէ մեր խօսքը:

Այս տեսակի մամուլը ցարկ ևս
կայ, թէպէտ ուրիշ կերպարանքով
և այլասեռ աղբիւրներից սննդուող...

Յօթանտանական և ութսմական
թուականներում մենք սովոր էինք
ընդհանրաւ աղաքական լուրերից և
մանրալուրերից լիտող կարգաւ գաւա-
նական թղթակցութիւններ: Կ. Պոլ-
սի թաղերից տեղեկութիւններ, աղ-
գանի ժողովների արձանագրութիւն-
ներ, զրական վիճարանութիւններ և
աղագիր խորհրդածութիւններ:

Այդ թուականներին Կ. Պոլսի հայ
թերթերը պատկեր էին մեր արեւ-
մտեան եղբայր նիւթական և լար-
յական կեանքի. իսկ այժմ...

Տասնեակ համարներով թերթեր
ենք ստանում, ամենայն հետաքը-
րբութեամբ բաց անում և ինչ բանի
ենք հանդիպում. «Արեւիք» Զուլային
անդիպելը լարգում են», կամ
«Թուրքերէն լեզուի կարեւորութիւնը»
աւաճողությունը, «Ջիւրախի ցու-
ցահանգիստը թղթակցութիւններ,
ամենամանր լուրեր, «Քրիստ և ռուս»
հանդէսների և անհամ ու անկործ
վեպերի թարգմանութիւնը:

«Աղագիր» վերնագրով բաժին
ենք կարգում և ինչ ենք խմանում.
«Արեւիք» ժողովը պիտի նիստ գու-
մարէ», «Պատրիարք հայր Մաքրի
գլխով գնաց», «Արեւիք» պատրիարք
սկսեց է», «Արաբա» Եպիսկոպոսին
արդիւնեցաւ լարգութիւն:

Ահա երեք միլիոն հայերի պատ-
կեր...

Հայ է սէպ Կ. Պոլսի այժմեան
հայ մամուլը:

Տասնհաւայոց կեանքն այս օր բազ-
մադիմ խնդիրներ է յարուցանում,
իսկ մամուլը համար է:
Մշուժ սով, Արաբիստութեան գաղթա-
կանութիւն, Կարնում սրտիւն, ալլու
լուր փախչալութիւն և ամենու-

րեք աղաքագրութիւն և տղաւութիւ-
նը, իսկ այդ ամենի մասին լուսն է
Կ. Պոլսի մամուլը:

Կ. Պոլսի հայոց վարչութիւնը
կարգաւոր է, պատրիարքն անուշով
է միայն, իսկ վարչական ժողովները
մեռած, այս ամենի մասին խօսք
չունին հայ թերթերը:

Այդ թերթերի էջերը լի են ման-
րալուրերով Եւրոպայից և Ամերիկա-
յից, իսկ Սօսիլից, ուր հրատարակ-
ւում է և որի համար պիտի հատա-
րակուի, և ոչ մի խօսք:

Անգլ յայտնի է մամուլի նեղ վի-
ճակն այժմ Տաճակատեան, բայց
հանդուցեալ պատկան թագաւորու-
թեան մէջ Խառնիւր աղաքագրութեան
արշալույսի օրերում վեց զրաքանական
ատեսան կայ, իւրաքանչիւր տարուած
խօսք վեց տեսակ զրաքանչիւրերի
ձեռքից պիտի անցնէր, այնուամե-
նայնիւ այն ժամանակուան մամուլը
Խառնիւր մասին էր խօսում և ոչ
Ամերիկայի:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՄԻՆԱՐԻՆ

ԲՈՐՁՐԱՅԻՆ ՀՐԴՄԱՆ

Թագաւոր Կայսրը սուր հոգեմ-
բերի 13-ին Բարձրագոյն բարեհաճեց
շնորհիւ մարգարեական սերադու-
թեանց և լատկապէս ջրից խնդ-
րուողներին ազատելու համար աղ-
ծ ա թ ե ա յ մ ե գ ա լ ն ե ր օ. Վա-
րիմիւր շքանշանի ժապաւնուով կուրծ-
քի վրայ կրելու համար հետեւեալ
անձանց: Թիֆլիսի գիտնական
Կարոյի աշակերտ Կոնստանտին Մարգ-
արեան, համալսարանի ուսանող Յու-
հանն Զաքարյան, Թիֆլիսի քաղա-
քացի Բաբայր Մարտիրոսյան, Ներսի-
ս Զաքարյան և Զաքար Զաքարյան:

Այլ ևս գրաւար Եւրոպայից
Ներսիսյան Կոնստանտին Կոնստանտին
Կարոյի աշակերտ Կոնստանտին Մարգ-
արեան, համալսարանի ուսանող Յու-
հանն Զաքարյան, Թիֆլիսի քաղա-
քացի Բաբայր Մարտիրոսյան, Ներսի-
ս Զաքարյան և Զաքար Զաքարյան:

Գլխավոր հարցն է մերձ ձայնով ասացի.
— Բաւական է, Ալեքսէյ Նիկոլայիչ,
վեր կացե՞ք:

Նա մոլորեաւ վրաս նայեց, Զէր ճա-
նաչում չէի:

— Բաւական է, տուն գնա՛ք,— կրկն-
եցի, նրան յուշիկ բարձրացնելով գերեզ-
մանից:

Այս անգամ նա ճանաչեց ինձ, վեր
կացաւ և վրով փառութեամբ երեկայի
պէս հեկկաւ: Այդ րոպէին իմ երկար
զարուած արտասուքն աչքերիցս դուրս
ցատեց: Մի քանի վայրկեան անբար-
բաւ լաց եղանք, և առաջին խօսքը, որ
նա ասաց, այս եղաւ.

— Կը սպասէ՞ք, որ այսպէս կը լինի
մեր կրկին հանդիպումը...

Նա նրան տուն հասցրեց և միայն
ներս մտանք: Նա ինկաւ բազմոցի վրայ
և սկսաւ նորից հաւաքել բաց այս ան-
գամ գառն խօսքը անկողն:

— Այ, Բուստաման, Բուստաման,—
մոմընում էր նա,— դու չես ուզում բախտ
շնորհել ինձ: Երեսուցարարութիւնս դու
սկզբի, կեանքիս ծաղիկը հիւստումն
չորացրի: Երկար երկար տառապանքից
լիտո՞ւ Լատում մի հրեշտակ ուղարկեց
ինձ, Յուսով էի նրա հետ միասին
զուգարկացնել կեանքիս մնացած օրերը,
բայց ահա նրան էի ինձնից խլեցիր...

Ի՞նչու քեզ ապրուող աղուած մարդու աչք
խօսքերին նայելով՝ Բուստամանը մի
կենդանի արարած էր, որ քարաւար հա-
լածում էր նրան և նոյն իսկ վերջին ան-
բախտութեան պատճառն էր:

Նոյեմբերի 8-ին Մեծ Իշխան Մի-
լիան Ներկայից անուանակոչու-
թեան օրը Թիֆլիսի քաղաքացիներ
Նորին Կայսերական Բարձրութեան
ուղարկեց հետեւեալ հոսագիրը.

«Միշտ սիրով Ձեզ լիշող Թիֆլիսի
քաղաքի բնակիչների կողմից բաղդ
ունիմ մատուցանել Ձերոյ Կայսերա-
կան Բարձրութեան ամենաանկեղծ
շնորհաւորութիւն Ձեր անուանա-
կոչութեան առիթով:

ԹԻՖԼԻՑԻ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԼՐԱՅԻՆ ԹԻՖԼԻՑԻ

Վերապէ, Նոյեմբերի 7-ին, տեղի
ունեցաւ Թիֆլիսի քաղաքացիների ընտ-
րութիւնը: Ժողովին ներկայացրեց էին
71 իրաւասու, բացաւ իսկ էին զանա-
զան պատճառներով 9 մարդ, այն է՝
պ. պ. Բուխարյան, Թամաշյան, Պաշկովիչ,
Մարտիրոսյան, Միլիան, Արաբաւոր,
Հակոբյան և Կոմիւնիստներ:

Թերթիկներով իբրեւ թիֆլիսեան
առաջարկուեցան. պ. պ. Կոմիւնիստ
55 ձայնով, Հակոբյան — 3, Ռեյ-
տեր — 2 ձայնով և իշխ. Սարգսյան
Երկարաւար, Եւսեպիան, Խա-
տիսեան, Գոյալանեան, Նիկիսեան և
իշխ. Բեհարեան մի-մի ձայնով:
Բոլորեքեան բացի պ. Իզմայիլանից
հրաժարուեցին լուրեւորութեան:

Գաղտնի լուրագրութեան մաս-
նակցեցին 70 իրաւասու: Պ. Պոլսոյ
Իզմայիլան ստացաւ 62 ընտրողա-
կան և 8 ոչ-ընտրողական քուէ:
Բուխարեան հետ արդիւնքը իրաւա-
ւորներին և ներկայ հանդիսակալները
ընդունեցին բուն ծափահարութիւն-
ներով: Պ. Կոմիւնիստը լուրեւոր ձայ-
նով գլխից իրաւասուների հետեւեալ
ձայնով:

«Գաղտնի. Անկեղծութեան պատ-
մութեան աղաքացի կը լինի իմ կողմից,
եթէ ես չպատկեր թէ արքան է այն
պատկեր, որին դուք արժանացրեք ինձ:
Թէ որքան զգաճեաւ իմ ես, խօսել աչք
բանի մասին ես մինչև իսկ աւելորդ եմ
համարում: Բայց ինձ աւել ևս ուղարկու-
թիւն է պատճառում, որ մեր արած ընտ-

Մտի վշտին արտայայտութիւն տա-
լուց չետո՞ւ նա ինքրեց ինձ իւր ծոտ
մնալ:

— Երեսուցարար օրերում տուն
լի էր հիւրերով: Բայց այժմ նրանք հե-
ռու ման կը գան թուրքացի գոնէ դուք
մի թողնէ՛ք ինձ:

Ես մնացի. Բոլորէ գիշեր էր: Ամբողջ
շաբաթ ուրախ օրով սպասում էի այդ
տունը գալու փափագելի րոպէին, այժմ
նստած էի նոյն տանը՝ սգաւոր տառ-
տիրուք սպակից...

Աւելորդ է ասել, որ ձմեռուայ տա-
ները Խառն աղան մեզ համար: Ես աշ-
խատում էի բոտ կարեւոր սփոփել բա-
րեկամային Ալլոյիսի: Գրութեան մէջ մը-
թիթարութեան ամենալաւ միջոցը գրադ-
մունքն է, ես խնդրում էի նրան կոր-
գալ ու գրել առաջուայ պէս: Մի մի ժա-
մանակ ինչու էի նրան բան կարգում,
բայց նա շատ ուշադիր էր: Նրա խելքն
ու միտքն ամփոփում էր անհատային
կորստի փայլ: Ստէպ առէպ վեր կենալով
ման էր գալիս և որեւէ ոտանաւոր մը
մնում էր մէկը, որ այսպէս էր սկսում:

Всюто вею мою дорожку
Раннимъ свѣтомъ занесло;
Было время золотое,
Да какъ сонъ оно пропало!

Այդ օրտառուք ոտանաւորը, որի մէջ
բանաստեղծն, որում էր վաղաժամի ա-
մուսնուկ, նոյն ձմեռը մի ամառացում լոյս
տեսաւ, և շատ չափած բոլորեքեան նը-
բան անկրի գիտէին:

կին: Վիեննայի կրթապետական
թերթերը հաստատում են որ այդ
տեսակետները ոչինչ քաղաքական
բնույթի չեն և միայն զուտ
միջազգային քաղաքականության մի
պարսիք է, որ կատարում է: Բայց
իտալական Folghetto լրագրող են-
թագրությունը է անում թե կոմս
Կալեօկին և իտալական արտաքին
դոմինո նախարար Ֆրանկոյի խորհրդակ-
ցության առարկան լինելու է Նա-
պոլի իշխանի ամուսնության լորն-
գիլը:

ԻՏԱԼԻԱ. — Հոգեվր լրագրողներին
լուր են հաղորդում այնտեղ նոր
տեղի ունեցած մի նոր սկանդալի
մասին: Կեսապալա-ճանապարհի
Popolo Romano թերթի հրատարակիչ Զո-
վեն հոգեվրը 20-ին ձերբակալու-
ած է: Նորա հետ միասին բանտարկու-
ած է նաև միջադատների գլխավոր տե-
սույց Գոլլիոն: Սույս մեղադրու-
մ են կեղծ թղթեր պատրաստելու-
մ, որոնցով ստացուած է չորս հարյուր
հազար ֆրանկ:

Յիշատակելու արժանի է այն
հանգամանքը, որ Զոլեն կշիռ ունե-
ցող մարդ է և մեծ ազդեցություն
է ունեցել բոլոր նախարարների վրա:
Գեպրեմոնի օրերից սկսած:

«ՈՐԶՈՒՆ»-Ի
ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՄՆԱՆՈՒՄԻ ԳՈՐԾԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նոյեմբերի 7-ից.

ԼՈՒՆԴՈՆ. — Կալիֆորնիայի հեռա-
գրում են որ Գիլերտին հետ կապ-
ացում համաձայնության հիման վրա:
Առաջատարին է միջոց իր իշխանու-
թեան սահմանից դուրս է հանա-
լուծ 2-րդ արդյունք, Բադեմուրը, Սուաթը
և սույն սահմանից երկրորդը:
Սույնը պահում է իր իշխանության
ներքոյ, իսկ Կալիֆորնիան անպա-
շտան անցնում է Անգլիայի գերիշ-
խանության տակ:

Ինչի որ տարեկան օժանդակությունը
12 լալից հասցրած է 18-ի. Անգլա-
նուստան դեռ ներմուծելու բոլոր սահ-
մանափակումները վերացրած են:

Նոյեմբ. 8-ից.

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ. — Նոյեմբ. 8-ից
լրագրի լանձնաբերության հետա-
խույզում է այն սահմանները, որ
կարող էր տեղի ունենալ «Բուսակա»
նախ խորտակումը. ենթադրում են
որ այդ նախ խորտակումը է «Բալ-
կան» կոչումով ծանծաղուրտ շրջա-
կայում, «Սեդեբեր» փարսից Գ
վերտ դեպի հեռախ:

Երեկ կոմս Գեյստենայի ներկա-
յությունը տեղի ունեցած մանկանց
ֆիդելիտետի զարգացման նպատակով
Պետերբուրգի ընկերության բացումը:
Անդամների թիվը 150-ից ավելի է:
Տեղի ընկերության կրթության մշտական
լանձնաբերով է կազմակերպուած:

Խմբակի-հրատարակիչ
ԵՐԿՐ 304, 2ԵՆԻՍԵՆ

ՏԵՂԵԿԱՆՈՒ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՆՆԱՌԻ
ՀԻՄՆԱՆՈՒՄԻ

Բ. ՆԱՍԱՍՏՐԻԱՆԻ
(Կուկա, Վորոնովի արձանի հանգի)
Հիւանդներին ընդունում են ամեն
օր, բացի կիրակի օրերից:

ԱՌԱՌՈՏԵՐԸ

Բ. ՆԱՍԱՍՏՐԻԱՆԻ—11-12 ժ.
Վերաբերական և վերականգնող (սի-
ֆիլի) ցանկեր:

Կ. Ս. ԶԻՆՈՎԻՆ—9-10 ժ. աչքի
և նստաշարի ց.

Կ. Գ. ԲԱՆԻՎՈՎՍԿԻ—10 1/2-11 1/2 ժ.
Ներքին, երկաթուղի և կանանց ց.

Կ. Փ. ՊՐՈՏՈՎԻՆ—11 1/2-12 1/2
ժ. ականջի, կոկորդի, և բերի ց.

Կ. Պ. ԿԱՐԵՆՏԵՆ—1-1 1/2 ժ. ներ-
քին և երկաթուղի ց.

ԵՐԿՐ ԿՈՒՆԵՐԸ

Կ. Վ. ԶԻՆՈՎԻՆ—5-6 ժ

կրծքի ց. բնիկ-խորհրդակցական հետա-
գոտություն լինի և մեղք.

Կ. Գ. ԳԱՌԻՆ—6-7 ժ. Սիֆիլիսի
և մեղքի ու սեռական օրգանների ց.

Կ. Ն. ՆԱՍԱՍՏՐԻԱՆԻ—7-7 1/2 ժ.

Կ. Ն. ՖԵՆՏԻՆ—7-7 1/2 ժ. ական-
ջի, կոկորդի և բերի ու նեարդալի ց. եր-
կուշարթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ.

Վճար 50 կ. համախորհրդի (կոմսի-
լետի) և օպերացիայի համար առանձին:

Հիւանդանոցում ընդունվում են և
ԳԻՋԵՐՈՒԹԻՆ ԶԻՆՈՎԻՆԸ:

Հիւանդանոցի վերահսկող
Բժշկական Նախարար:

ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՎՐԱՑ ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻՆ ԶԵՆՈՎԱՐԴ

(Մայիսի 1-ից մինչև նոյեմբերի 1-ը)

Թիֆլիսի Գ. Զոլեն հոգեվր տեղ ունե-
ցող կառույց ուղևորվում է առաջատար
7 ժամին, գեղերում է Մեթի կապա-
նում, Վլադիկավկասի և հասնում հե-
տևալ օրը ժամը 7-ին երեկոյան:

Հինգ հոգեվր տեղ ունեցող կառույց
գարձալ ուղևորվում է առաջատար 6
ժամին, գեղերում է Պատանուր կապ-
անում, հասնում է Վլադիկավկասի հե-
տևալ օրը ժամը 10-ին երեկոյան:

Վեց հոգեվր տեղ ունեցող հանրակա-
ռույց (օմնիբուս) ուղևորվում է կեսօրից
չետոյ ժամը 3-ին և առանց գեղերում
տեղ է հասնում հետևալ օրը ժամը
7-ին երեկոյան:

Վեց հոգեվր տեղ ունեցող հանրակա-
ռույց (օմնիբուս) ուղևորվում է կեսօրից
չետոյ ժամը 3-ին և առանց գեղերում
տեղ է հասնում հետևալ օրը ժամը
7-ին երեկոյան:

Վլադիկավկասի Գ. Զոլեն հոգեվր տեղ
ունեցող կառույց ուղևորվում է առաջա-
տար ժամը 7-ին, գեղերում է Մեթի
կապանում, Թիֆլիսի և հասնում հե-
տևալ օրը ժամը 7-ին երեկոյան:

Հինգ հոգեվր տեղ ունեցող կառույց
գարձալ ուղևորվում է առաջատար 6
ժամին, գեղերում է Գուգուր կապ-
անում, հասնում է Թիֆլիսի հետևալ
օրը ժամը 9-ին երեկոյան:

Վեց հոգեվր տեղ ունեցող հանրակա-
ռույց (օմնիբուս) ուղևորվում է կեսօրից
չետոյ ժամը 3-ին և առանց գեղերում
հասնում է Թիֆլիսի հետևալ օրը ժամը
7-ին երեկոյան:

Վեց հոգեվր տեղ ունեցող հանրակա-
ռույց (օմնիբուս) գարձալ ուղևորվում է
ճաշից չետոյ ժամը 5-ին և առանց գեղե-
րում հասնում է Թիֆլիսի հետևալ օրը
8 1/2 ժամին երեկոյան:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՔԱՐԱՆԵՐԵՆ ԼԵՋՈՒՐ ԳԱՆԵՐ
է կամուսնու աղ մի ԲԱՐՁՐԱՎՈՐՈՒՄ
ՍՈՒՄ առած Հայ երիտասարդ, որ
Քրաներեն լեզուն լատիկալ է ու-
սում անսխիլ է Փարիզում,
Հասցեն իմանալ «Սեդեբեր»
խմբագրատանը: (3-1)

Նոյեմբերի 1-ից 1893 թ. վե-
լամիտական փողոցի, իմ սե-
փական տանը, № 12, երրորդ կա-
մարիկան գեմադրալի հանդիս բաց-
ում են

ՎԱՃԱՐԱԿԱՆՆԵՐ
ԿԱՇՈՒՐՈՒՄՈՒ ՍԵՆՏԵՐԻ:

Սենտալները կարգին սուրբուած
են քաղաքական և իրանց պար-
տականությունները ճանաչող սպասա-
տուներով:

Գները մատչելի են, սկսած 50 կոպ.
մինչև 1 մանեթ 50 կոպ. օրական.
Իսկ ամսական 10—30 մանեթ:

(3-3)

Parfumerie Ganterie
MODES
H. BERLEMONT
COIFFEUR
de S. A. I. le Grand Duc
MICHEL NICOLAÉVITCH

Bonneterie pour hommes. Chapeaux pour
dames. Fleurs, plumes. Maroquinerie, ciseaux
rasoirs. Cravates, mouchoirs. Brosserie. Par-
fumerie française et anglaise des premières
maisons.

Salon de coiffures pour dames.

Օտարաբարաբանների պատուհաններ
կատարվում են ամենալի ճշգրտությամբ:
Верахонь, Дворцовая улича.
(91) (100-95)

ԲԺՇԿՈՒՄԵՆ ՄԵՏԻՔ ԲԱՐՁՐԱՎՈՐՈՒՄ

Ընդունված ժամերը՝ 8-9 առաջատար: 6-7 1/2 երեկոյան:
Փրեկիսի փողոց № 5, (տուն Զաղիսի): (8-6)

ՍԵՐՈՒՄՈՒՄ ՏԵԿՆԻԿ ԴՈՒՐՈՒՄ ԵՎ ԴԱՆՏԻ-
ՎՈՒՄ ԵՎ ԹԻՖԼԻՍԻ ՎԵՆԵՐԱՆԵՐԱՆ ԳՐԱԿԱ-
ՆԱԿԱՆՈՒՄՈՒՄ

Սույն ժամը Գ. Ամառնյանը, իմ. Հինգ ար. Գ. . . 1 ժ. 5. 20 կ.
Նոյն տեղը վաճառվում են հետևալ նոր զրքերը:
Որոշ թուղթեր. Զարգող. զրքի ծաղիկների կիսից, գինի է 15 կոպ.
Սեղ զարգող. երբ լիակատար տպագրություն է 1 20 ժ. 5. 25 կ.
Սեղ զարգող. Հեքաթը. . . 40 ժ. 5. 15 կ.
Տեղ-Սիֆիլիս. Սամուելի քահանայի Ընեցող Հաւաքումը
է զրքի պատմաբան Գ. . . 1 20 ժ. 5. 30 կ.
Հայաստանացի եկեղեցի և Բիզանդիան
ժողովրդի պարագայը, պատմական լուսաշա-
ղարկում Գ. . . 1 50 ժ. 5. 25 կ.
Ջերմաբեր. Արտիս Գիմարան, վեպ, Գ. . . 1 50 ժ. 5. 30 կ.
Բաշկա, Զրոյնի Զոլի մատի Գ. . . 15 ժ. 5. 10 կ.
Փրեկիս, Հանրամատչելի աստղաբանություն Գ. . . 1 20 ժ. 5. 25 կ.
Ս. Տ. Զ. Իշխան և արքայադու, պատմ. վեպ, Գ. . . 1 — ժ. 5. 25 կ.
2. (5-5)

„ՎԻՆԵՆՍԻՎՈՒՄՈՒՄ ՎԱՃԱՐԱՆՈՒՄ“
(ВЕНСКИЙ МАГАЗИНЪ)

ԻՈՒՂԱՎԵՐԴԵԱՆԻ

Գոյովիսի պրոպագանդա, առաջին գիմադրալի հանդիս, տուն Մի-
կանի:

Ստացուել է Կառնաբուրգ և Երեմյայի Համար, ամենալիքներն ձեռի,
Սեյնսի և Զեյնսի ընտիր Հաղուստների

!!! ՄԵՏ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ !!!

Ծախվում են ամենամատչելի և Լժան գներով:
Առանց սակարկության:

Սույն ժամը: (25-12)

ԼՈՒՆԴՈՆ 1894 թ. ՈՒՂԱՎԵՐԴԵԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՏՈՒՄՈՒՄ (ՊԱՏԻ) ՕՐԱՆՈՒՄ

ԺԱՐՁԱՎՈՐՈՒՄՈՒՄ

ՎԵՆՏԵՐՈՒՄ ՏԵՐԻ

Այս տարի առաջին անգամ լուսնի բոլոր երևույթները, լու-
սարեւոյնքը և ստորալ երանակները գրել ենք Ֆիլիքսի օրագրի-
վարի ամենաճշգրտ երևույթները համաժամ: Օրագրից
տպվում է զործարարից լատիկալ է պատուհան ընտիր թղթի վրա:
Գինը հատով . . . 60 կ.
Ճան. ծախվում . . . 75 կ.
10-ից ավելի առաջին 10%
25 » » » 15%
100 » » » 20%
200 » » » 25%
Ճանապարհի ծախքը գինի վերա է:
Գինը քահանայ Սեյնսի (10-5)

ԼՈՒՆԴՈՆ ՏԵՐԻ և վաճառվում է Թիֆլիսի
ԿԵՆԴՐՈՒՄՈՒՄ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒՄՈՒՄ
ԵՎ ՏՈՒՇԵՎՍԿԻ

ԹՈՒՄԵՆՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

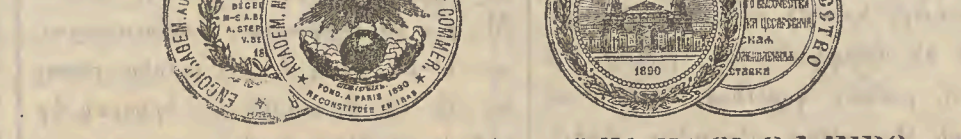
Թուրքական խնդիրների և Թուրքական օրինակների ժողովածու լիակա-
տար և հարազատ թարգմանություններ, նախալիքական սխեմատիկական
գույնիցները համար մ. ա. ամբողջ թիվներ. դրքի բաղադրած է 327
սովորական ուղեւոր է չեղից և արժե 50 կ. Հայոց ուսումնարաններին և
ստարաբարաբանի գրադաճաններին 20% զեղծ է լինում, ճան. ծախքը
գինի վերա է:

(10-2)

ՍԵՐՈՒՄՈՒՄ ԵՎ ՄԵՏ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՈՒՄ

ԲԻՆԴԻՐ ԵՎ ՍԵՐՈՒՄՈՒՄ

Առաջատար տուն

ՍԵՐՈՒՄՈՒՄ ԵՎ ՄԵՏ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՈՒՄ

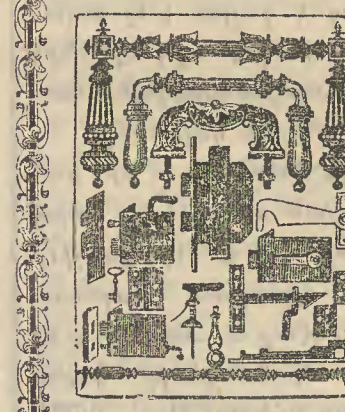
տաք շալիք բուժակ է բուժակից կարծ տղամարդկանց շալիկներ,
լանդված գույնում է նույնպե բաւականաչափ սարակիցի գույններ,
լիկ փաթեթներ, թաշկիականի և տղամարդու գունատի շալիկներ
բաղմանակ և բաղմանակ սարակիականից կարծ:

Թիֆլիս, Սոյալիսի փողոց: (30-6)

ՊԱՐՏՈՒՄՈՒՄ ՄԵՏԻՔ ԲԱՐՁՐԱՎՈՐՈՒՄ
ԳՐԱՅԵ ԵՎ ԶՈՒԳՈՒՆԵ ԶՈՒՄԱՐԱՆ

Ն. Ա. ՔԱՆԱԿԱՆՈՒՄՈՒՄ

Թիֆլիս, 1 և 2 Թումանյան փողոց, անկիւն, սեպ. տուն:

Գործարար ընդունում է ամենայն
տեսակ գործարար-մեքենայական ձեռագործ-
ներ պատրաստելու պատուհաններ, ջրան-
ների և շաղանջների պիտույքներ, «Ին-
տիկոններ», ջրահան մեքենաներ, կրան-
ներ, սուլիներ, եղանակներ և այլն: Սույ-
նի երկաթե պարաններ, նոր տեսակի
պատենտային բանալիներով, երկաթե
դռներ, վանդակապաններ, ցանկապա-
ններ: Փայտե դռների պիտույքներ, կողմ-
ներ, բուխաններ, բրդեղ բուխաններ և այլն,
պրեմիեր, բրդի և բամբակի, խոտի և եր-
կաթի համար:

Գործարարիս կից մեքենանցում կարելի է միշտ գտնել պատ-
րաստի մեծ քանակությամբ փայտե դռներ և պատենտային
պիտույքներ, զանազան տեսակի ամենալիքային և ամենապատ-
շաճի, մեծ քանակությամբ դռների և առանձին պայմաններ. պա-
տենտային կատարվում են ճշգրտությամբ և կարճ միջոցում:
Օտարաբարաբանի կարող են գիմել հետևալ հասցով. Դեֆ-
լիս. Слесарное заведение Н. А. Калантарьянца. (6-6)

Թիֆլիսի Կենդրոնական և Կոլկասի
ՈՒՐՈՒՄ ԳՐԱԿԱՆՈՒՄՈՒՄ ԶԱՅ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒՄՈՒՄ ԾԱՊԱՌՈՒՄ ԵՎ

ՆԱՐԿԵՏԵՆԻ

«Սլաւոն» վեպ Բարձր-Հայոց կիսից. 2 ժուր
«Իսկ-Կարապետ» վեպը Հայ-Կաթողիկոսի կիսից. 1 »
«Հուշան» ողբերգություն թուրքալիկի կիսից. 1 »
«Սարգսի» ողբերգություն թուրքալիկի պատմ. կիսից. 30 կ.
(62) (50-35)

ՆԱՐԿԵՏԵՆԻ ԿՈՒՐՍԵՐ
ԵՐԿՈՒՄՈՒՄ ՍԵՐՈՒՄՈՒՄ ԶԱՅ ԶԱՅԵՐ

ՏԱՐԱՐԱՐՈՒՄՈՒՄ ՏԱՐԻ

Ուստարական Կուրսերի նպատակն է՝ մասնագիտական առե-
տրական կրթություն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել
գործնական ճանապարհով Հմուտ Հաշուապահներ. առարողներն
տառնում են ա տ ե ս տ ա տ ն ե ռ:

Ստանդիտ առարկայք սույն են՝ 1) Ուստարական Տառնություն,
2) Ուստարական Թուրքալիկի, 3) Հաշուապահություն (պարզ,
կրկնակի և բանալի), 4) Թուրքալիկի համարի վրա, 5)
Ուստարական Թղթակցություն, 6) Ուստարական և մուրհաբի կանո-
նադրություն և 7) գեղարվեստ:

Ուսումն սկսուելու է սեպտեմբերի 15-ից, Ընդունվածները
սեպտեմբերի 1-ից, ամենայն օր, երեկոյան 4-ից մինչև 8 ժամը,
կուրսեր Հիմնողի բնակարանում, Սոյալիսում, Ներքին փողոցի
նախ տանը, № 9, Սեպտեմբերի և Նոյեմբերի փողոցների անկիւ-
նում: Ծրագրերն ու կանոնները կարելի է ստանալ ԶԻՆՈՒՄ ՆԵՐ-
ՄՈՒՄՈՒՄՈՒՄ ԲԱՆԱԿԱՆՈՒՄ և կուրսեր Հիմնողի բնա-
կարանում: Օտարաբարաբանի գիմում են կուրսերի Հիմնողին՝ Բե
Тифлис, С. П. Мануэляну.

(96) (24-22)

ԹԱՐԱՐՈՒՄ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ԹԱՐԱՐՈՒՄՈՒՄ ԶԱՅ ԶԱՅԵՐ

Ստանդիտ 1893/94 թ. ձեռնարկ ընթացում լուր կրտսնի երկու գրք
բաղադրած 10-14 տպագրական թերթից, մեծադիր երեսներով, տպա-
գրուած երկու սեռի անձանց:

1-ն գրքը կը հրատարակուի 1893 թ. նոյեմբերին, իսկ II-ը 1894 թ մարտին:
Երկու գրքի գինն է 3 ռ., 30 կ. (Հաշուելով և ճանապարհածախս
օտարաբարաբանից համար), իսկ իւրաքանչիւր Հատորն առանձին 2
րուբլի 25 կոպեկ:

ԲՈՒՄՈՒՄ ԴՈՒՄՈՒՄ ԹԻՐԻՆ

1. Հայկական բնիկ լեպիտուր (ցուցակ պիտույքի):
2. Թատերական ինքնուրույն և թարգմանական, օրոք ներ-
կայացնելու թուրքալիկի:
3. Մեքենայական ինքնուրույն, տեսարաններ և առանաւորներ:
Պարաների լիքնուրույն:
4. Բնիկապարան բաժին, պիտույքի ներկայացման եղանակի,
Հիդրոպիտույքի ցուցակները զրքայանքների և զգեստների վերաբերմամբ,
յուրաքանչիւր գրքի մասին և գործնական նկատողություններ բնական
կատարվողների համար:
5. Բնիկապարան յուրաքանչիւր թատերական գեղարվեստի և
երաժշտության մասին:
6. Զորանքների թատերի և գեղարվեստի ալ ճիւղերի պատմու-
թիւնը, բնական գործիչների կենսագրություններ և նրանց կենսա-
պիտույքներ:
7. Տեղեկություններ գեղարվեստական երկերի մասին Ռուսիայում
և արտասահմանում:
8. Մատենականություն:

Հրատարակիչ՝ Մեքենայի Թարգմանի:
Գիմել հետևալ հասցով՝ Դեֆլիս, Алесандр Тарханян.
Նախ. Առաջին գրքը մեքենայական պատմական մի փոքր կուր-
սայ և յուր կր տեսնել գեղարվեստի սկզբի:
Առաջին գրքում տպագրուած կը